

ಗೋ ವಿಶ್ವ

Cow Universe

ಗೌ ವಿಶ್ವ

ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂವತ್ಸರ

ವೈಶಾಖ

ಮೇ ೨೦೦೮

ಸಂಪುಟ-೨

ಸಂಚಿಕೆ-೫

ಗುರುವಾಣಿ

ಗೋ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲಿ ದೀಪಗೋಪುರ

ಹೊರಣ

ಗುರುವಾಣಿ

ಪ್ರಶೋತ್ತರ

ಗೋ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಗೋ ಅರ್ಕದ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಮಾಸದ ಗೋವು: ಥಾರ್ನ

ಒಯಿಸಿ 'ಥಾರ್ಪಾರ್ಕರ್'

ನೀ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ನಾ

ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕಾಶನ: IT4COW ಸಂಘಟನೆ

groups.yahoo.com/group/IT4COW

ಅಂತರಜಾಲ ತಾಣ: vishwagou.org

ಸಂಪರ್ಕ: govishva@gmail.com

ನಮ್ಮ ಅನುದಿನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು; ತೊಟ್ಟ ಸಂಕಲ್ಪ, ಹಾಕಿದ ಶ್ರಮ, ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ತಂತಮ್ಮ ಗಮ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಲು ಗೋಮಾತೆಯ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. 'ದೀಪಗೋಪುರ'ದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಣ್ಣು ಇಂತಹ ಗೋಮಾತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನೆದು ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಖಂಡ ಭಾರತಕ್ಕೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲಿ.

ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಗೋವು ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಹೃದಯ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲ ಉರುಳಿದಂತೆ ಅರಳರಳಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಈ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ದುದೈವ, ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಎರಡೂ ತಮ್ಮ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಜೀವ ಸಂಕುಲ ವಿನಾಶದತ್ತ ಹೊರಳುತ್ತಿದೆ.

ಗೋವು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಚೈತನ್ಯ ಭರಿಸುವ ಸೆಲೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮರೆಯುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮರೆವು ಗೋ ಹತ್ಯೆಯೆಂಬ ಮಹಾಪಾತಕವನ್ನು ಎಸಗಲು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಒಂದೆರಡರ ಹತ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಹತ್ಯೆ.

ಗೋಮಾತೆಯ ಹತ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಖಂಡ ಭೂಮಂಡಲವೆಂದು ಸೂತಕದ ಮನೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಮುಸಲಧಾರೆ ಸುರಿದರೂ ಸಾಲದೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಏರುಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಹೀಗೆ ಕುಸಿಯಬಾರದಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 'ದೀಪಗೋಪುರ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ತೊಡಲಾಯಿತು. ಅದು ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಗೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಗೋ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನಸ್ತೋಮ ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯುತ್ತಿದ್ದರೂ 'ಗೋ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವೀರ ಸಂಕಲ್ಪ' ತೊಡುವಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಸಂಯಮ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿತ್ತು.

ಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಆರುನೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಪ್ರಥಮ ಗೋ ಸುರಕ್ಷಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾಗಿಸುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇನ್ನೂ ದೃಢಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಂಬಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಈ ಆಶಯ ಏಕಾಏಕಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಚಲ ನಿಷ್ಠೆ, ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತದೆ. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಭಾವಿಸುವುದರ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೂ ಮನಗಾಣಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ.

ಗೋವಿನ ಚರ್ಮ, ಕೊಬ್ಬು, ಎಲುವನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸು, ಸೋಪು, ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್, ಔಷಧಿ, ಜಂಭದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಹಿತವಾದ; ಹಾಲು, ಮೊಸರು,

ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ, ಗೋಮೂತ್ರ, ಗೋಮಯದಿಂದ ತಯಾರಾದ ಸಾಬೂನು, ದಂತಮಂಜನ, ಗೋಮೂತ್ರ ಅರ್ಕಾದಿ ಔಷಧಗಳತ್ತ ಒಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಠವೂ ಮಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿ, ಕಟಿಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗವ್ಯೋತ್ಪನ್ನಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿವೆ.

ಕಾಲ ಹೀಗೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಅಭಿಯಾನ ಜಗದಗಲ ವ್ಯಾಪಿಸುವ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆ, ದೃಢತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಗೋ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಶೀಘ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಗೋಪುರವನ್ನಾಗಿಸೋಣ. ಸೂತಕವನ್ನು ಕಳೆದು ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸೋಣ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ದೀಪಗೋಪುರವನ್ನಾಗಿಸೋಣ.

ವಂದೇ ಗೋ ಮಾತರಮ್

- ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದ್ಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಶ್ವರಭಾರತಿ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರ ಮಠ

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ

ಪ್ರ: ಗೋ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಏಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ ?

ಉ: ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಸು, ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಮಾಂಸ ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರ. ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತನೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತೀರಾ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯರು ಗೋವನ್ನು "ಗೋಮಾತೆ" ಎಂದೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. "ಗಾವೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮಾತರಃ", "ಗೋವು ವಿಶ್ವದ ತಾಯಿ" ಎಂಬುದು ಋಷಿವಾಣಿ. ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನ ವಾಹನವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂದಿವಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದ ಶಿವಷಡೇವಾಲಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗೋವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗೋ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಸಹಜ ತಾನೆ!

ಪ್ರ: ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಎಂದರೇನು ?

ಉ: ಯಾವುದೇ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ. ಈ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಮಾಡದೆ ನಡೆಸುವ ಕೃಷಿಯೇ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ. ಅದು ಮಾತ್ರ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ ನಡೆಯಬಲ್ಲದು. ಅದೇ ನಿಜವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ಇಂಥ ಗೋ-ಆಧಾರಿತ ಸುಸ್ಥಿರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ. ಲಾಭ, ದುರಾಸೆ ಪ್ರೇರಿತವಾದ, ಮಣ್ಣಿಗೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಷ ತುಂಬುವ, ಇಂದಿನ ಕೃಷಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೇಗಾದೀತು? ಆದ್ದರಿಂದ ಗೋ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದರಲ್ಲೇ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ಅಡಗಿದೆ.

ಪ್ರ: ಇತರ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಗೋ-ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಮಾಡಬೇಕೇ?

ಉ: ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪದ ಎಂದರೆ "ವೈಜ್ಞಾನಿಕ" ಎಂಬುದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಂಖದಿಂದ ಬಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ. ಸೂಟು ಬೂಟು ಹಾಕಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡುವ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ. ದುಬಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಔಷಧ ಸುರಿಸುವುದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿಯ (?) ಫಲ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ, ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಂತೆಂಥ ವಿಷಮಯ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ?

- ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎಂ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ (ಕೃಪೆ: ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ) (ಸಂಗ್ರಹ: ಉಲ್ಲಾಸ್ ಸಿ. ಕೆ)

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಗೋವು

ಗೋ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಗೋ ಅರ್ಕದ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಮಾನವನಿಗೆ ಹೂವಿನಲ್ಲೂ, ಹಾವಿನಲ್ಲೂ, ಸಕಲ ಜೀವಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಔಷಧಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಧರಣಿಮಂಡಲದ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿರುವ ಗೋಮಾತೆ, ಓಡಾಡುವ ಔಷಧಾಲಯ. ಆಕೆಯ ಹಾಲು, ಮಲ, ಮೂತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಾನವ ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋ ಅರ್ಕದ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಒಂದು. ಗೋ ಅರ್ಕ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ.

ಗೋ ಅರ್ಕವನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಜಿನ ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಜಿನ ಪರಿಕರಗಳು ದುಬಾರಿಯಾದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಗೋ ಅರ್ಕ ತಯಾರಿ

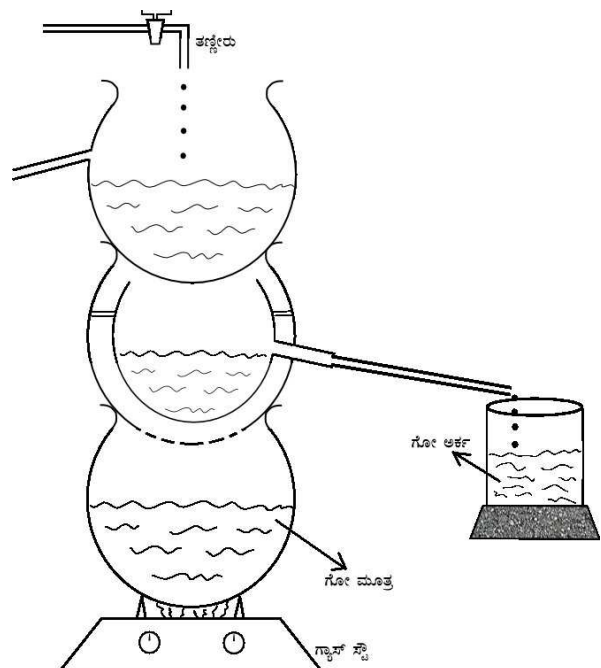
ಮೊದಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ (ಸುಮಾರು ೫-೬ ಗಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಭಾರತೀಯ ಗೋತಳಿಯ ಗೋವಿನಿಂದ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಗೋ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. (ಕಾಂಕ್ರೇಟ್ ತಳಿಯ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಉಳಿದ ತಳಿಗಳ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ). ಗೋ ಮೂತ್ರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ, ಅದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ಅಥವಾ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ನಂತರ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು, ತೆಳ್ಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗೆ ಸೋಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಸೋಸುವುದರಿಂದ, ಏನಾದರೂ ಕಸಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಗೋಮೂತ್ರ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಂತರ, ಗೋಮೂತ್ರವಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಯ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ, ತಳಭಾಗ ತೂತಾಗಿರುವ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಡಕೆಯನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. (ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸ್ಪೀಲ್ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ).

ಮೇಲಿನ ಮಡಕೆಗೆ ನಲ್ಲಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರಿನ ಧಾರೆಯನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು. ಆ ನೀರು ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೋಸ್ಕರ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಆರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ಬೆಂಕಿ ತಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಗೋಮೂತ್ರ ಕುದಿದು ಆವಿಯಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆವಿ ಮಧ್ಯದ ಮಡಕೆಯ ತೂತಾದ ತಳಭಾಗದ ಮೂಲಕ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮೇಲಿನ ಮಡಕೆಯ ತಳವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ, ಮಡಕೆಯ ತಳವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಆವಿ ದ್ರವೀಕರಿಸಿ, ಮಧ್ಯದ ಮಡಕೆಯ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು, ಕೊಳವೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇರಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ವಾಸನಾರಹಿತ ಬಣ್ಣರಹಿತ ದ್ರವವೇ ಗೋ ಅರ್ಕ.

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಉಷ್ಣತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅರ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ತಯಾರಿಸಿದ ಗೋ ಅರ್ಕಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವುದೂ ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗೋ ಅರ್ಕಕ್ಕೆ ನೀರು ಸೇರಿತೆಂದಾದರೆ, ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಚಿ ಬೆಳೆದು ಅದು ಕೆಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

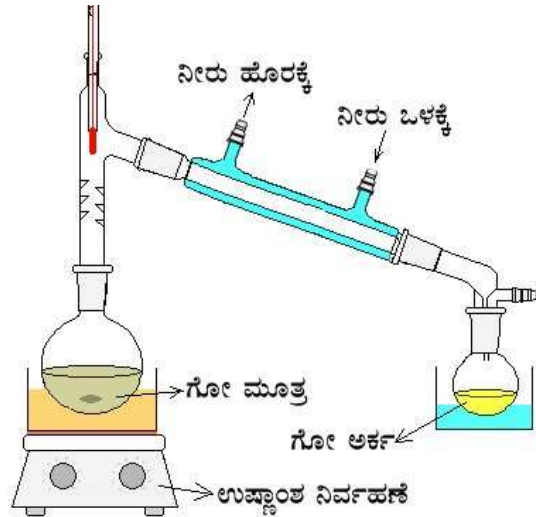
ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಲವಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸ್ಪೀಲ್ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು (ಮೇಲಿನ ಮಡಕೆ ಪಾತ್ರೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ) ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಅಂದರೆ ಗೋ ಮೂತ್ರವನ್ನು ಇರಿಸುವ ಪಾತ್ರೆ, ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯದ ಪಾತ್ರೆ ಮಣ್ಣಿನದ್ದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸ್ಪೀಲ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇನ್ನಿತರ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಗಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ದುಬಾರಿ. (ಹೀರಿಕೊಂಡಂತಹ ಲವಣಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಆ ಮಡಕೆಗೆ ತಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿ ೩ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೇವಾಂಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ನಂತರ ಪುನಃ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.)

ಗಾಜಿನ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಗೋ ಅರ್ಕ ತಯಾರಿ

ಮೊದಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳ್ಳಗೆ ಭಾರತೀಯ ಗೋತಳಿಯ ಗೋವಿನಿಂದ ಮೂತ್ರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಗೋ ಮೂತ್ರವನ್ನು ದುಂಡುತಳದ ಗಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಗಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಉಷ್ಣಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಸಾಧನದೊಳಗೆ ಇರಿಸಿ, ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ (ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆವಿ ಹೊರ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ) ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯುತ್ ಹಾಯಿಸಿದಾಗ, ಗೋ ಮೂತ್ರ ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ೮೦ ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಕುದಿಸಬೇಕು. ಅದು ಕುದಿದು ಆವಿಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ೬೦ ಡಿಗ್ರಿಗೆ ಇಳಿಸಿ, ನಂತರ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅದೇ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ಕುದಿದು ಆವಿಯಾದ ಗೋ ಮೂತ್ರ ದ್ರವೀಕರಿಸಿ ಒಳಗಾಜಿನ ಕೊಳವೆಯ ಮೂಲಕ ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಶೇಖರಗೊಂಡ, ಬಣ್ಣರಹಿತ, ವಾಸನಾರಹಿತ ದ್ರವವೇ ಗೋ ಅರ್ಕ. ಗೋ ಮೂತ್ರ ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿದ್ದರೆ, ಗೋ ಅರ್ಕ ಬಣ್ಣ ರಹಿತವಾಗಿ, ನೀರಿನಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಉಷ್ಣತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ. ಉಷ್ಣತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ, ಗೋ ಅರ್ಕ ಕೆಡುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಪರಿಕರವೂ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಗೋ ಮೂತ್ರದ ೩/೪ ಭಾಗದಷ್ಟು ಗೋ ಅರ್ಕವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಯಾರಿಸುವಾಗ, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಗೋಮೂತ್ರದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಅರ್ಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಆವಿ ಹೊರಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಯಾರಿಸಿದ ಗೋ ಅರ್ಕವನ್ನು ಗಾಜಿನ ಬಾಟಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ.

- ಶೋಭನಾ ಯರ್ಮುಂಜ

ಮಾಸದ ಗೋವು

ಧಾರ್‌ನ ಒಯಸಿಸ್ 'ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್'

ಈ ಬಾರಿ ಹೇಳಹೊರಟಿರುವುದು ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ಕುರಿತಾಗಿ. ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ 'ಇದ್ಯಾವುದೋ ಜರ್ಮನಿಯ ನಾಯಿಯಾ?' ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುವಂತಿದ್ದರೂ ಇದು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಹಾಲುಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಶುದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ತಳಿ. ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರು ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಧಾರಿ ಅಂತ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಕಚ್ಛ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಅಂತಲೂ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಹೆಸರು ಬಿಳಿ ಸಿಂಧಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರಾದರೂ ಆ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹೆಸರು ಮುಂಚೆ ಇತ್ತೇನೋ ಅನ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ 'ಕೆಂಪು ಸಿಂಧಿ' ಹಸುಗಳಿಗೂ ಇವುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಅಗಾಧ ಸಾಮ್ಯ. ಮೊದಲನೇ ವಿಶ್ವ ಸಮರದಲ್ಲಿ east army ಕ್ಯಾಂಪುಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಪಶುಗಳಿಂದ ಕರೆತಂದ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಧಾರಿಗಳು.

ಧಾರ್ ಪಾರ್ಕರ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಧಾರಿ 'ಬಾಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್' ಜಾತಿಯ ಉಭಯೋದ್ದೇಶ ತಳಿ. ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ೫೦-೬೦೦ ಹಸುಗಳ ಮಂದೆಯಲ್ಲಿ. ಈ ಹಸು ಮಂದೆಯ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಲ್ದಾರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವೃತ್ತಿಪರ ಹಸು ಸಾಕಣಿಕೆದಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಧಾರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಇತರ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದಂತಲ್ಲ. ಇವು ಪಕ್ಕಾ ಭಾವಜೀವಿಗಳು! ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಧಾರಿಗಳು ಆಗಾಗ ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ಅತಿಯಾದ ನಾಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ತುಂಟತನ ಪ್ರದರ್ಶಿಸತೊಡಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು. ಥೇಟ್ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ನೆಂಟರು ಬಂದರೆ ಕೋತಿಗಳಂತಾಡುವ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಂತೆ! ಹಾಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ದಿನವೂ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಇವುಗಳದ್ದು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರುವ ಸ್ವಭಾವ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಇವು ಗುರುತಿಸುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಪಂದಿಸುತ್ತವೆ ಕೂಡ.

ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಹಸು. ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ಎಂದರೇ ಬಿಳಿ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಇವು ಬಿಳಿ. ಬಣ್ಣ ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುವುದು ಇವುಗಳ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಮುಮ್ಮುಕವಾಗಿ ಚಾಚಿರುವ ಉದ್ದ ಅಗಲಕಿವಿ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿರುವ ಕೋಡು, ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಗಿಡ್ಡ ಕಾಲುಗಳು ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ೪೦೦-೪೫೦ ಕೇಜಿ ತೂಕ. ಹಾಲು ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು. ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆಯಂತೂ ಅಪೂರ್ವವೆನ್ನಿಸುವಷ್ಟು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೊಥ್‌ಪುರ್ ಹಾಗೂ ಕರ್ಫ ಭಾಗಗಳು ಧಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಇವುಗಳದ್ದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರೈತನ ಮನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ. ಪಕ್ಕದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಉಮಕೋಟ್, ಇಸ್ಲಾಂಕೋಟ್ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವುಗಳದ್ದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಇಂದಿದ್ದರೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಆಘಾತಕರ. ನಮ್ಮ ಅತಿಯಾದ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ ಮರುಭೂಮಿಯ ಹಾಲಿನ ಒಯಸಿಸ್ ಧಾರ್‌ಪಾರ್ಕರ್ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉಳಿಯಗೊಡುವುದೇ?

-ಮಧುಕೇಶ ದೊಡ್ಡೇರಿ

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಿರಿನಗರದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೨೭, ೨೦೦೭ರಂದು ಪೇಜಾವರ ಮಠಾಧೀಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಂದ ಈ ಗೋ ವಿಶ್ವ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಜರುಗಿತು. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂಟನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಂತರಜಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ. ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ಇದರ ಜಾಲತಾಣದ ವಿಳಾಸವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಲೇಖನಗಳೂ ಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸ - govishva@gmail.com

ನೀ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ನಾ ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆ

ಬೆಲೆಯುಬ್ಬರ, ಆಹಾರದ ಅಭಾವದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಕಟಗಳು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿವೆ ಗೊತ್ತೆ? ಕ್ಯೂಬಾದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್ ಸಂಘ ಚಿಂದಿ ಎದ್ದಾಗ, ಅದನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದ ಕ್ಯೂಬಾ ದೇಶ ತೀರ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿತು. ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ಖೋತಾ, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಹಠಾತ್ ಖೋತಾ. ತತ್ತರಿಸಿದ ಕ್ಯೂಬಾ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ೧೮೦೦ ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳಷ್ಟೇ ಆಹಾರದ ಮಿತಿ ವಿಧಿಸಿತು. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಡೀಸೆಲ್ ಅಭಾವದ ಕಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ತುಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದೆ ಶೇ. ೩೦ ಇದ್ದುದು ಈಗ ೬೭ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ದೇಹದ್ರವ್ಯ (ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎತ್ತರ/ತೂಕದ ಅನುಪಾತ) ೧.೫ ಯುನಿಟ್‌ಗಳಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ ಹೊಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೨೦ರಷ್ಟು ಇಳಿತ, ಹೈದ್ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೩೫ರಷ್ಟು ಇಳಿತ ಹಾಗೂ ಸಕ್ಕರೆ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೫೦ ಇಳಿತ ದಾಖಲಾಯಿತು. ಸರಾಸರಿ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೧೮ರಷ್ಟು ಇಳಿಯಿತು.

ಇದು ನೇರ ಪರಿಣಾಮದ ಮಾತಾಯಿತು. ಪರೋಕ್ಷ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚರಿ ತರುವಂತಿವೆ: ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕೀಟನಾಶಕಗಳಂಥ ಒಳಸುರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ 'ಕೃಷಿ ಕ್ರಾಂತಿ'ಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಕ್ಯೂಬಾ ಎಂದರೆ 'ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕದ ಅತಿ ದಕ್ಷ ದೇಶ' ಎಂಬಂತಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳ ಏಕಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಸಿರು ಧಳಕನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಭಾವ ಬಂತು. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅಭಾವದ ಕಾರಣ ಕ್ಯೂಬಾಕ್ಕೆ ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ, ಕಳೆನಾಶಕಗಳಂಥ ಆಧುನಿಕ ಒಳಸುರಿ ಕೂಡ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ಕ್ಯೂಬಾಕ್ಕೆ ಯಾರ ನೆರವೂ ಸಿಗದಂತೆ ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರ ಕುಖ್ಯಾತ 'ಹೆಸ್ ಬರ್ಟನ್' ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. 'ಈ ವರ್ಷ ಕ್ಯೂಬನ್ನರು ಫಿಡೆಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ರೋಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಲೇಬೇಕು' ಎಂದು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗುಡುಗಿದ ಸೆನೆಟರ್ ಜೆಸ್ ಹೆಮ್ಸ್ ಮಹಾಶಯ, 'ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ರೋ ಪಕ್ಕಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಮೇಲಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಲಿ -ಅಂತೂ ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ' ಎಂತಲೂ ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

ಕ್ಯೂಬನ್ನರು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು: ಕೃತಕ ಒಳಸುರಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಕೃಷಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು; ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಬೇಕು; ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ರಫ್ತು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ಯೂಬಾದ ರೈತರು ಸವಾಲನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಆವರೆಗೆ ಶೇ.೮೦ರಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ ಖಾಸಗಿ ಕೃಷಿಕರ ಕೈಗೆ ಬಂತು. ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳೆಲ್ಲ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯತೊಡಗಿದ್ದವು. ರೈತರು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕಿಳಿಸಿದರು. ಕಳೆನಾಶಕ, ಕೀಟನಾಶಕ ಕೆಮಿಕಲ್‌ಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಕಳೆಗಳನ್ನೇ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳಂತೆ ಬಳಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ರಾಜಧಾನಿ ಹವಾನಾದ ಜನರಿಗೆ ಊಟ ಒದಗಿಸಲೆಂದು 'ನಗರ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ' ಎಂಬ ಹೊಸ ವಿಭಾಗ ತೆರೆದು, ಖಾಲಿ ಸೈಟುಗಳಲ್ಲಿ ೮೦೦೦ ಕೈದೋಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ೩೦ ಸಹಸ್ರ ಜನರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಎರೆಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಹಸಿರು ನಳನಳಿಸಿತು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಕೂಲಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ನಗರದ ಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಟ್ಟಲಾಯಿತು. ದೈಹಿಕ ದುಡಿಮೆಗೆ ಇಳಿದ ನಗರವಾಸಿಗಳ ನಾನಾ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಈಗ ತಂತಾವೆ ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ರಸಾಯನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ವಿಶಾಲ ಏಕಸಸ್ಯದ ಹೊಲಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡುಗಳಾದವು. ಅಂತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡಿಗೆ ಜೇನು ಸವರಿ ಗೆಣಿಸಿದ ಹೊಲಗಳ ನಡುವೆ ಹೂತಿದ್ದರಿಂದ ಗೆಣಿಸಿಗೆ ಇರುವೆಗಳ ಕಾಟ ತಗ್ಗಿತು, ನೆಲದ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿತು. ೧೯೯೯ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂಬಾದ 'ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘ'ಕ್ಕೆ ಬದಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ೪೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಕೃಷಿ ಸಂಕಟದ ಕುರಿತು ನೂರಾರು ಹತ್ತು ದೇಶಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ೨೦೦೦ ಪುಟಗಳ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲೆಂದು ಜೊಹಾನ್ನೆಸ್ ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ೬೦ ದೇಶಗಳ, ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆರು ದಿನಗಳ ಮಹಾಮೇಳ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಯ ದಿನ ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. 'ಇಂದಿನ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ, ಬೆಲೆಯುಬ್ಬರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಈವರೆಗಿನ ಔದ್ಯಮಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಯಾಗಲಿ, ಕುಲಾಂತರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಸರ್ಗದ ಜತೆ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನೆಲಮೂಲದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಡಬೇಕೆ ವಿನಾ 'ಕೆಮಿಕಲ್ ಆಧರಿತ, ಎಲ್ಲ ರೋಗಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಔಷಧ ಎಂಬ ಔದ್ಯಮಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಲ್ಲ' ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಈ ಘೋಷಣೆಗೆ ಅಮೆರಿಕ, ಕೆನಡಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದವು.

- ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ